

När hände det?

100 år av jämlikhetshistoria

Så här gör ni

Dela in er i lag. Klipp ut alla lappar med händelser och blanda dem väl. Uppdraget är sen att lägga in lapparna under rätt årtionde. Under varje årtionde står det hur många lappar som ska in just där, vilket gör att ni med uteslutningsmetoden även kan placera in de mest kluriga lappar. Men det är svårt! Meningen är inte att ni ska kunna detta utan att ni ska få möjlighet att diskutera och fundera kring dessa frågor. I slutet av dokumentet har ni ett facit.

Ett spel om de händelser som gjort Sverige mer jämlikt och jämställt.
Lycka till!

<p>Kvinnor får rösta i riksdagsval för första gången.</p>	<p>Rösträtt för de som levde på fattigvård (många med funktionsnedsättningar var tvungna att leva på fattigvård).</p>	<p>Kvinnor får bli präster.</p>
<p>Sexualundervisning blir obligatorisk i lärarutbildningarna.</p>	<p>Ny sexualbrottslagstiftning – även kallad samtyckeslagen.</p>	<p>Lagändring som förbjuder att män och kvinnor behandlas olika (exempelvis frisörpriser, taxipriser, olika åldersgränser eller hyror).</p>
<p>Rörelsehindrade och intellektuellt funktionsnedsatta barn får skolplikt.</p>	<p>Abort tillåts.</p>	<p>Våldtäkt inom äktenskap förbjuds.</p>
<p>Personer med epilepsi får rätt att gifta sig.</p>	<p>Det blev lagligt att byta sitt juridiska kön och få könsbekräftande behandling. Sverige är det första landet i världen som detta blir möjligt.</p>	<p>Föräldraförsäkringen införs – både män och kvinnor får vara föräldralediga med sina barn.</p>
<p>Lagen om tvångssteriliseringar som funnits sedan 30-talet tas bort.</p>	<p>Alla yrken blir öppna för kvinnor, även försvaret.</p>	<p>Allmän och lika rösträtt i Sverige! (Omyndighetsförklaringen tas bort)</p>
<p>Ordet snippa börjar användas på förskolor efter en kampanj från RFSU.</p>	<p>Homosexuella som ingått partnerskap får rätt att adoptera.</p>	<p>Jämställdhetsmyndigheten invigs.</p>

<p>Detta år tar män ut 30 procent av föräldrapenningen.</p>	<p>Sveriges får sin första kvinnliga statsminister.</p>	<p>Samtycke och normmedvetenhet skrivs in i läroplanerna för skolan.</p>
<p>Homosexualitet stryks ur sjukdomsregistret efter en ockupation av Socialstyrelsens trappa i Stockholm.</p>	<p>Statliga läroverk öppnas för flickor.</p>	<p>Preventivmedel tillåts.</p>
<p>Kvinnor får inte längre avskedas för att de är gravida, gifter sig eller att de föder barn.</p>	<p>Homosexualitet avkriminaliseras.</p>	<p>Barn till samkönade par får automatiskt båda föräldrarna som vårdnadshavare om föräldrarna är gifta, på samma sätt som barn till heterosexuella.</p>
<p>Lesbiska par får samma rätt till inseminering som heterosexuella par.</p>	<p>Könsöverskridande identitet eller uttryck läggs till som diskrimineringsgrund.</p>	<p>En man får ta sin frus efternamn när de gifter sig.</p>
<p>Lag mot diskriminering i arbetslivet på grund av etnicitet och på grund av sexuell läggning införs.</p>	<p>Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) börjar gälla.</p>	<p>Samer, romer, judar, sverigefinnar och tornedalingar får status som nationella minoriteter i Sverige.</p>
<p>#metoo börjar och vittnesmål om sexuella trakasserier sprids inom alla branscher.</p>	<p>Tvångsäktenskap blir brottsligt.</p>	<p>Ålder blir en diskrimineringsgrund.</p>

Både män och kvinnor blir förmyndare för barnet.	Första kvinnan Karin Kock tar plats i regeringen.	10 procent av föräldraledigheten tas ut av män.
Köp av sexuella tjänster förbjuds. Sverige är först i världen med en sådan lag.	Första kvinnliga biskopen.	Namnlagen ändras så att alla myndiga personer får ha vilket namn de vill, oavsett juridiskt kön.
Samkönade par får samma rätt att gifta sig som heterosexuella.	Ordet hen skrivs med i Svenska akademiens ordlista.	Krav att sterilisera sig vid byte av juridiskt kön tas bort.
Sverige får en ny könstillhörighetslag där det går att ändra juridiskt kön utan diagnos.		

1920-tal 2 lappar

1930-tal 2 lappar

1940-tal 3 lappar

1950-tal 2 lappar

1960-tal 3 lappar

1970-tal 5 lappar

1980-tal 3 lappar

1990-tal 5 lappar

2000-tal 9 lappar

2010-tal 6 lappar

2020-tal 6 lappar

FACIT – När hände det – 100 år av jämlikhetshistoria

1920-tal 2 lappar

1921 Kvinnor får rösta i riksdagsval för första gången.

1927 Statliga läroverk öppnas för flickor.

1930-tal 2 lappar

1938 Preventivmedel tillåts (alltså kondomer, pessar och sånt).

1939 Kvinnor får inte längre avskedas för att de är gravida, gifter sig eller att de föder barn.

1940-tal 3 lappar

1944 Homosexualitet avkriminaliseras (men klassas nu som sjukdom istället)

1945 Rösträtt för de som levde på fattigvård (många med funktionsnedsättningar var tvungna att leva på fattigvård).

1947 Första kvinnan Karin Kock tar plats i regeringen.

1950-tal 2 lappar

1950 Både män och kvinnor blir förmyndare för barnet.

1958 Kvinnor får bli präster.

1960-tal 3 lappar

1965 Våldtäkt inom äktenskap förbjuds.

1965 och 1968 Rörelsehindrade och barn med intellektuell funktionsnedsättning får skolplikt.

1969 Personer med epilepsi får rätt att gifta sig.

1970-tal 5 lappar

1972 Det blev lagligt att byta juridiskt kön och kunna få könsbekräftande behandling. Sverige blir det första landet i världen som erbjuder möjligheten att byta juridiskt kön efter utredning.

1974 Föräldraförsäkringen införs - både män och kvinnor får vara föräldralediga med sina barn.

1975 Abort tillåts.

1975 Lagen om tvångssteriliseringar tas bort som funnits sedan 30-talet (63 000 personer steriliserades, många med romsk bakgrund eller med intellektuell funktionsnedsättning, majoriteten var kvinnor).

1979 Homosexualitet stryks ur sjukdomsregistret efter en ockupation av Socialstyrelsens trappa i Stockholm (många homosexuella sjukskrev sig denna dag med hänvisning till sin "sjukdom" för att visa på det orimliga. Dåvarande generalsekreteraren Barbro Westerholm tog snabbt tag i frågan efter den lyckade aktionen av hbtq-aktivister).

1980-tal 3 lappar

1982 En man får ta sin frus efternamn när de gifter sig.

1983 Alla yrken blir öppna för kvinnor, även försvaret.

1989 Allmän och lika rösträtt i Sverige! Alla medborgare över 18 år får rösträtt eftersom omyndighetsförklaringen tas bort.

1990-tal 5 lappar

1994 och 1999 Lag mot diskriminering i arbetslivet på grund av etnicitet och på grund av sexuell läggning införs.

1994 Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) börjar gälla. Lagen är en frihetsreform och skall försäkra att särskilt behövande får det stöd i det dagliga livet som krävs, för att kunna uppleva samma människovärde som andra, trots funktionsnedsättning.

1997 Första kvinnliga biskopen.

1998 10 procent av föräldraledigheten tas ut av män.

1999 Köp av sexuella tjänster förbjuds. Sverige är först i världen med en sådan lag.

2000-tal 9 lappar

2000 Samer, romer, judar, sverigefinnar och tornedalingar får status som nationella minoriteter i Sverige.

2002 Ordet snippa börjar användas på förskolor efter en kampanj från RFSU.

2003 Homosexuella som ingått partnerskap får rätt att adoptera.

2005 Lesbiska par får samma rätt till inseminering som heterosexuella par.

2005 Lagändring som förbjuder att män och kvinnor behandlas olika (exempelvis frisörpriser, taxipriser, olika åldersgränser eller hyror).

2009 Namnlagen ändras så att alla myndiga personer får ha vilket namn de vill, oavsett juridiskt kön.

2009 Samkönade par får samma rätt att gifta sig som heterosexuella.

2009 Könsoverskridande identitet eller uttryck läggs till som diskrimineringsgrund. Transpersoner inkluderas från och med nu i svensk diskrimineringslagstiftning.

2009 Ålder blir en diskrimineringsgrund.

2010-tal 6 lappar

2013 Krav att sterilisera sig vid byte av juridiskt kön tas bort.

2015 Ordet hen skrivs med i Svenska akademiens ordlista.

2014 Tvångsäktenskap blir brottsligt (vilket innebär att det är straffbart både att tvinga någon att gifta sig och att pressa någon att gifta sig mot sin vilja).

2017 #metoo börjar och vittnesmål om sexuella trakasserier sprids inom alla branscher.

2018 Jämställdhetsmyndigheten invigs.

2018 Ny sexualbrottslagstiftning – även kallad samtyckeslagen.

2020-tal 6 lappar

2020 Sexualundervisning blir obligatorisk i lärarutbildningarna.

2021 Barn till samkönade par får automatiskt båda föräldrarna som vårdnadshavare om föräldrarna är gifta, på samma sätt som barn till heterosexuella par länge fått (sambos får fortsätta bevisa sig).

2021 Sveriges får sin första kvinnliga statsminister (Magdalena Andersson).

2022 Detta år tar män ut 30 procent av föräldrapenningen.

2022 Samtycke och normmedvetenhet skrivs in i läroplanerna för skolan.

2024 Sverige får en ny könstillhörighetslag där det går att ändra juridiskt kön utan diagnos.